

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sendes kun per e-post: postmottak@kmd.dep.no

Rennesøy, 02.02.2015

Vår ref Tore Tøsse Notøy, tlf:51720244	Saksnr 13/300-122	Journalnr 817/15	Arkiv 030 &13	Deres ref 14/1709
--	-----------------------------	----------------------------	-------------------------	-----------------------------

SVAR - HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAP

Det vises til departementets brev om høring av 5. november 2011.

Formannskapet i Rennesøy kommune fattet følgende vedtak i møte 29. januar 2015, i sak 6/15:

- «1. Rennesøy kommune avgir uttalelse der en foreslår et tosporet system, der kommunene kan velge begrenset eller ubegrenset ansvar alt etter om selskapet driver markedsrettet virksomhet eller ikke.»

Vedlagt følger rådmannens saksframlegg.

Med hilsen

Tore Tøsse Notøy
kommuneadvokat

SAKSFRAMLEGG

Saksb: Tore Tøsse Notøy

Arkiv: 030 &13 13/300-117

Dato: 13.01.2015

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAPER

- Vedlegg:**
1. Høringsbrev
 2. Høringsnotat (kun digitalt)
 3. Innspill fra IVAR IKS

Innstilling fra rådmannen:

1. Rennesøy kommune avgir uttalelse der en foreslår et tosporet system, der kommunene kan velge begrenset eller ubegrenset ansvar alt etter om selskapet driver markedsrettet virksomhet eller ikke.

Saksutredning:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven).

Det gjengis fra høringsbrevet om hovedinnholdet i og bakgrunnen for forslaget:

«I høringsnotatet foreslår departementet at IKS-lovens ansvarsregler erstattes av nye regler om begrenset deltakeransvar. Videre åpnes det for at interkommunale selskaper kan tas under ordinær konkursbehandling etter lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs. Det foreslås også andre endringer i IKS-loven som en konsekvens av at det innføres begrenset ansvar, som nye regler om selskapskapitalen og regler som skal styrke vernet om kreditor når det ubegrensede ansvaret faller bort. Det foreslås å lovfeste et krav om at interkommunale selskaper skal ha en forsvarlig egenkapital.

Endring vil sikre bedre samsvar mellom IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Den vil også kunne bidra til mer like konkurransevilkår mellom interkommunale selskaper og andre aktører som opptrer i det samme markedet.»

Frist for å sende inn uttalelser er satt til 5. februar 2015.

IVAR IKS har meddelt at de vil følge opp saken gjennom samarbeidet Norsk Vann og KS-bedrift.

Utskrift sendes til:

Nærmere om behovet for endringer

Deltakerne i et interkommunalt selskap har i dag et ubegrenset ansvar for selskapsforpliktelsene. Etter IKS-loven § 3 hefter den enkelte deltaker ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser, og til sammen utgjør delene selskapets samlede forpliktelser. I § 23 framgår det at konkurs og gjeldsforhandling ikke kan åpnes i et interkommunalt selskap. Det samme gjelder for kommuner og fylkeskommuner som er ansvarlige for selskapets forpliktelser. De er beskyttet mot konkurs i kommuneloven § 55 nr. 2.

Som en konsekvens av at deltakerne i interkommunale selskaper har ubegrenset ansvar, og at verken deltakerne selv eller selskapene kan gå konkurs, er det forbundet liten eller ingen risiko ved å gi interkommunale selskaper lån. Det ubegrensede ansvaret i kombinasjon med konkurfsforbudet kan i realiteten innebære en garanti for de forpliktelsene interkommunale selskaper påtar seg. Dette medfører at interkommunale selskaper kan få en *økonomisk fordel* i form av en mulighet for å oppta lån på gunstigere betingelser enn hva som ville vært tilfelle med en begrenset ansvarsform.

De interkommunale selskapene betaler ikke noen form for kompensasjon for den økonomiske fordel som ligger i garantien. Ordningen innebærer dermed at de interkommunale selskapene som driver markedsrettet virksomhet kan få et *fortrinn fremfor andre aktører på markedet*. Ordninger som gjennom offentlige midler tilgodeser enkelte selskaper fremfor andre, kan utgjøre konkurransevridende offentlig støtte etter EØS-avtalen artikkel 61 (1), og er i utgangspunktet ulovlig. Departementet mener «mye kan tale for at IKS-lovens ansvarsordning ikke er fullt ut i samsvar med EØS-avtalens støtteregler.» En rapport fra et advokatfirma som departementet har innhentet, støtter dette synet. EØS-avtalens statsstøtteregelverk er nærmere gjennomgått i høringsnotatet punkt 3.3 flg.

Statsforetaksloven er tidligere endret av samme grunner, og på samme måte som er foreslått for IKS-loven.

Nærmere om endringene

Departementet foreslår å begrense IKS-lovens ansvarsform til et begrenset deltakeransvar etter mønster av aksjeloven § 1-2 første ledd. I dette ligger det at eieransvaret blir begrenset til innskuddenes størrelse.

Videre foreslås IKS-lovens konkurfsforbud opphevet.

Som en følge av disse endringsforslagene, foreslås en del andre endringer; Blant annet foreslås det å ta inn nye bestemmelser knyttet til egenkapital, utbytte og endringer i innskuddskapitalen, som skal bidra til vern av kreditor når det ubegrensede ansvaret faller bort. Se nærmere høringsnotatet pkt. 6.3. Videre foreslås overgangsordning for forpliktelser som allerede er stiftet og som er knyttet til konkrete låneavtaler, se pkt. 7.2.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet har vurdert følgende i pkt. 8:

«Kommuner og fylkeskommuner

Forslaget til endringer i lov om interkommunale selskaper innebærer ingen nye materielle plikter for kommuner og fylkeskommuner. Kommuner og fylkeskommuner vil bli frigjort fra det økonomiske ansvaret for ny gjeld stiftet av de interkommunale selskapene. De vil også bli fritatt fra det økonomiske ansvaret for selskapenes eksisterende gjeld etter en overgangsperiode på ett år.

Interkommunale selskaper

Departementet antar at forslaget vil ha visse økonomiske konsekvenser for de interkommunale selskapene. Det antas at selskapene vil kunne få mindre gunstige kredittvilkår som følge av at garantiordningen

bortfaller. Det er sannsynlig at lånekostnadene vil øke noe i forhold til dagens nivå. Fremtidige og nye lånekostnader for interkommunale selskaper vil antas å være i samsvar med ordinær markedspris.

For interkommunale selskaper som verken driver økonomisk aktivitet i henhold til EØS-avtalen art. 61 (1), eller næringsvirksomhet i henhold til kommuneloven § 51, kan kommunen stille garanti for virksomheten. Slik garanti vil kunne redusere risikoen for långiver, og legge bedre til rette for lavere lånekostnader for disse selskapene. Eiere av interkommunale selskaper må selv bære risikoen for vurderinger knyttet til lovligheten av slik garanti.

Endringene i lovens ansvarsordning vil ikke innebære krav til omdanning av selskaper.»

Rådmannens vurdering:

Etter rådmannens vurdering vil de foreslåtte endringene sikre bedre samsvar mellom IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte, slik departementet anfører. Det vil for kommunen også kunne være en fordel å slippe ubegrenset ansvar for selskapenes forpliktelser.

IVAR har dog gode poenger i sitt innspill. De peker blant annet på at det «antakelig ikke er mulig å løse kommunenes økonomiske utfordringer innen vann og avløpssektoren uten at kommunene har ansvar for lån eller gir garantier for lån som tas opp i denne forbindelse. Uavhengig av hvordan en organiserer et slikt samarbeid om avløp og vann må antakelig kommunene stille garantier for denne type lån, bl.a. fordi det ikke er noe av verdi å pantsette som står i forhold til størrelsene på lånene. Slike garantier vil være undergitt samme vurdering når det gjelder forbudet om statsstøtte i EØS avtalen art 61 (1).»

IVAR viser videre til at fjerningen av muligheten for kommunale rettssubjekter å organisere seg som et selskap med ubegrenset ansvar vil gjøre det vanskeligere for to eller flere kommuner å drive sine tjenester i et samarbeid/selskap enn det er for en kommune å drive samme tjenesten alene. IVAR stiller spørsmål med hvorfor det bør være slik.

IVAR foreslår et tosporet system, der kommunene kan velge begrenset eller ubegrenset ansvar alt etter hvilket marked en opererer i.

Rådmannen synes dette er et fornuftig forslag. En er enig i at departementets argument mot en slik løsning – at det vil oppstå vanskelige grensetilfeller fordi foretaksbegrepet i EU-retten er i stadig utvikling, jf. pkt. 4.5 i høringsnotatet – ikke er særlig tungtveiende. Selskapene må allerede forholde seg til EØS-regelverket, og grensetilfeller i forhold til statsstøttereglene vil oppstå uansett. En kan ikke se at grensetilfellene som vil oppstå med et tosporet system vil være spesielt vanskelige. Rådmannen mener at departementets argumenter mot en slik løsning ikke er tungtveiende nok til å begrunne at kommunenes valgfrihet/handlingsrom skal begrenses som foreslått.

Rådmannen foreslår at Rennesøy kommune avgir uttalelse i tråd med IVAR sine innspill.